

УДК 632.51:582.930.1

ВПЛИВ ПАСЛЬОНУ ЧОРНОГО НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КУЛЬТУРИ.

Бондар Л.П.,

к.б.н., доцент кафедри садівництва,
виноградарства, біології та хімії

luda.bondar@i.ua

Одеський державний аграрний університет,

м. Одеса, Україна

Яковець Д. О.,

здобувач вищої освіти

агробіологічного факультету

dariayakovets15@gmail.com

Національний університет біоресурсів

і природокористування

м. Київ, Україна

Анотація: досліджували вплив однорічного бур'яну пасльону чорного на сільськогосподарські культури на території Кіровоградської області. В результаті досліджень встановлено, що паслін чорний спричиняє вірусну мозаїку та рак картоплі. Розроблені практичні рекомендації оптимальних та екологічно безпечних способів захисту сільськогосподарських культур від пасльону чорного.

Ключові слова: паслін чорний, бур'ян, картопля, сільськогосподарські культури, шкідники, збудники хвороб, вірусна мозаїка, рак картоплі.

Актуальність дослідження: Паслін чорний – однорічний бур'ян, який швидко розповсюджується на території Кіровоградської області, спричиняючи

зниження врожайності сільськогосподарських угідь. Його зарослі слугують станцією для розмноження шкідників і збудників сільськогосподарських культур.

Мета і завдання дослідження: привернути увагу різних верст населення, державних органів влади та місцевого самоврядування, а головне рядових мешканців населених пунктів до проблеми розповсюдження пасльону чорного, що завдає шкоди навколишньому середовищу. Розробити рекомендації щодо оптимальних та екологічно безпечних способів захисту сільськогосподарських культур від пасльону чорного.

Паслін чорний - бур'ян найбільш небезпечний для просапних культур родини Пасльонових, рідше засмічує культури суцільної сівби (кормові та зернові), часто зустрічається в садах і городах [1, с. 538-542, 2 с. 55-56, 3, с.35-38]. Як бур'ян обтяжливий для посівів бавовнику [4, с. 90].

Картопля та паслін чорний належать до однієї родини, тому мають спільних збудників хвороб. Паслін чорний є резервуаром небезпечних вірусних захворювань, доведено, що саме він спричиняє вірусну мозаїку картоплі.

На всіх видах пасльону можуть жити і розмножуватися збудники картопляного раку і різних вірусних хвороб картоплі і томатів, колорадський жук і картопляна міль.

Результати досліджень. Для проведення дослідження взято земельну ділянку розмірами 6 соток у с. Володимирівка Кропивницького району Кіровоградської області. Ця земельна ділянка на протязі 10 років використовувалася під висадку картоплі, одним із основних бур'янів на цій ділянці є паслін чорний. Сорт досліджувальної картоплі Жуковський ранній. Даний сорт характеризується стійкістю до ураження вірусними захворюваннями. В результаті було встановлено, що паслін чорний спричиняє вірусну мозаїку та рак картоплі. Висадження чорнобривців значно зменшує появу сходів пасльону чорного та пригнічує появу уражених раком бульб картоплі.

Весняна обробка землі більш ефективна для знищення пасльону чорного, оскільки його насіння менш стійке до дії низьких температур.

В результаті проведених досліджень встановлено:

-паслін чорний спричиняє вірусну мозаїку та рак картоплі.
-висадження чорнобривців значно зменшує появу сходів пасльону чорного та пригнічує появу уражених раком бульб картоплі.

-весняна обробка землі більш ефективна для знищення пасльону чорного, оскільки його насіння менш стійке до дії низьких температур.

Практичні рекомендації. Рекомендуємо проводити наступні агротехнічні заходи:

- використання для посіву якісного насінневого матеріалу;
- використання чистих від бур'янів органічних добрив;
- запобігання поширенню насіння птахами і тваринами;
- висока якість обробки ґрунту;
- комплекс заходів по догляду за посівами протягом вегетації.

Список літератури

1. Іващенко О.О. Загальна гербологія : навч. посіб. Київ: Фенікс, 2019. С. 538-542.
2. Веселовський І.О., А.К. Лисенко А.К., Манько Ю.П. Атлас визначник бур'янів: довід. / за ред. І.О. Веселовського. Київ: Урожай, 1988. С. 55-56.
3. Бондар Л.П. Строки появи отруйних, лікарських і шкідливих трав на луках, пасовищах і в лісах. Наукове мислення: Зб. ст. учасників дев'ятої всеукраїнської практ.-пізн. інтернет-конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього», (3 по 12 березня 2017р.). Видавництво НМ. Дніпро, 2017. С.35-38.- Режим доступу: <http://naukam.triada.in.ua>
4. Довідник з гербології: довід. / за заг. ред. І. Д. Принака. Київ: Кондор, 2006. С. 90.